

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2020. június 5.
(OR. en)

8622/20

JAI 473
JAIEX 48
RELEX 418
ASIM 32
COWEB 80
COSI 93
ENFOPOL 134

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2020. június 5.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	8132/20 REV 1
Tárgy:	A Tanács következtetései a nyugat-balkáni partnerekkel a migráció és a biztonság területén folytatott együttműködés megerősítéséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a nyugat-balkáni partnerekkel a migráció és a biztonság területén folytatott együttműködés megerősítéséről szóló, 2020. június 5-én elfogadott tanácsi következtetéseket.

A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI

**a nyugat-balkáni partnerekkel a migráció és a biztonság területén folytatott együttműködés
megerősítéséről**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

1. EMLÉKEZTETVE a január 24-i, zágrábi nem hivatalos miniszteri találkozón a nyugat-balkáni migráncsempész-hálózatok elleni küzdelem lehetséges megközelítéseiről folytatott megbeszélésre – melynek alapját az Europol, a Frontex és az EASO által készített közös jelentés¹ képezte, amely a nyugat-balkáni partnerekkel folytatott együttműködés jobb strukturálására szólított fel –, valamint a 2018. májusi EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozó alkalmával kiadott szófiai nyilatkozatra, a 2019. májusi nagyszebeni (Sibiu) csúcstalálkozón megfogalmazott politikai üzenetekre és a 2020. májusi EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozó alkalmával kiadott zágrábi nyilatkozatra;
2. EMLÉKEZTETVE arra, hogy az összes nyugat-balkáni partnerünk együttműködése és az európai úton való továbbhaladásuk hozzájárulást képvisel mind a Délkelet-Európán, mind pedig az Európai Unión belüli béke, stabilitás és jólét szempontjából;
3. ÜDVÖZÖLVE a nyugat-balkáni partnereknek az európai értékek és alapelvek érvényesítésére, valamint a szükséges reformok szigorú és határozott végrehajtására vonatkozó vállalását;

¹ ST 5312/20.

4. ÜDVÖZÖLVE, hogy a nyugat-balkáni partnerek szilárdan elkötelezettek a demokráciának és a jogállamiságnak, különösen a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemnek, a jó kormányzásnak, valamint az emberi jogok, a nemek közötti egyenlőség és a kisebbségekhez tartozó személyek jogai tiszteletben tartásának az elsőrendősége mellett;
5. ELISMERVE az EU és a Nyugat-Balkán által a koronavírus-világjárvány – többek között annak a migrációs és a biztonságpolitikára gyakorolt hatásai – elleni küzdelem érdekében tett erőfeszítéseket, valamint a Nyugat-Balkán megsegítését célzó, több mint 3,3 milliárd EUR összegű csomagot²;
6. HANGSÚLYOZVA, hogy a migráció és a biztonság területére vonatkozó átfogó megközelítés további reformokat tesz szükségessé a Nyugat-Balkánon, valamint hogy e reformok eredményes végrehajtása fontos vetületét képezi a Nyugat-Balkán uniós perspektívájának;
7. EMLÉKEZTETVE arra, hogy a Földközi-tenger keleti térségében húzódó migrációs útvonal felől 2015-től kezdve jelentős migrációs nyomás nehezedett az Európai Unióra és a schengeni társult országokra, valamint a nyugat-balkáni partnerekre;
8. ELISMERVE, hogy a 2016. márciusi EU–Törökország nyilatkozat – az uniós tagállamoknak és a nyugat-balkáni partnereinknek az illegális migrációs áramlások megakadályozására irányuló együttes erőfeszítéseivel kiegészülve – csökkentette a Törökországból az Unióba irányuló illegális migrációt;
9. ELISMERVE, hogy a nyugat-balkáni partnerek jelentős eredményeket értek el az új vagy megerősített intézmények létrehozása, a menekültügy, a védelem, a határigazgatás és a jogszerű migráció területére vonatkozó jogszabályok és eljárások végrehajtása, valamint az uniós vívmányok átültetése terén;

² A Bizottság április 29-i közleménye a Covid19 leküzdése és a világjárványt követő helyreállítás során a Nyugat-Balkánnak nyújtott támogatásról.

10. ELISMERVE, hogy mind a nyugat-balkáni partnerek, mind az uniós tagállamok erőfeszítéseket tettek a kétoldalú együttműködés javítására az illegális migrációnak és a jogellenes tartózkodásnak a megelőzése, valamint a nyugat-balkáni állampolgárok által benyújtott, megalapozatlan menedékjog iránti kérelmek magas számának a csökkentése céljából, mégpedig mindenekelőtt a nyugat-balkáni partnerek állampolgárait érintő embercsempészség és emberkereskedelem elleni erőfeszítések fokozása, a visszaküldés terén folytatott együttműködés erősítése és a legális migrációs csatornák használatának az előmozdítása révén, összhangban a nemzeti hatáskörökkel;
11. MEGJEGYZVE, hogy ennek ellenére a migrációs nyomás 2018-ban és 2019-ben nőtt, a migrációs áramlások mintázata pedig megváltozott, mind az útvonalat, mind az összetételt tekintve;
12. MEGÁLLAPÍTVA, hogy az illegális migráció elleni küzdelem elsődleges célkitűzést jelent;
13. FIGYELEMBE VÉVE a migrációs nyomásnak Délkelet-Európában – mindenekelőtt a Görögország és Törökország közötti határszakaszon – az utóbbi időben tapasztalható magas szintjét, valamint azt, hogy a közel-keleti, afrikai és dél-ázsiai politikai, gazdasági és biztonsági helyzet romlása, továbbá a Covid19-nek a származási és a tranzitországokra gyakorolt társadalmi-gazdasági hatása a migránsok és menekültek fokozott áramlásához vezethet;
14. EMLÉKEZTETVE arra, hogy az EU olyan átfogó migrációs politika mellett kötelezte el magát, amely magában foglalja az Unió külső határainak hatékony ellenőrzését;
15. TUDATÁBAN annak, hogy a Földközi-tenger keleti térségében húzódó útvonalon a koronavírus-világjárvány miatti határlezárásokat megelőzően folyamatosan nőtt a migrációs nyomás, és ez növeli a keresletet és kínálatot az olyan embercsempész-szolgáltatások iránt, amelyek keretében okmányok nélküli vagy hamisított okmányok birtokában történő határátlépésekre kerül sor délkelet-európai partnereink határain, ami pedig gyakran a migránsok életét veszélyeztető visszaélésekhez vezet a migránsokkal szemben az embercsempészek vagy emberkereskedők részéről;

16. FELISMERVE, hogy a nyugat-balkáni partnereinket érintő migrációs kihívások összefonódnak az EU-t érintő migrációs kihívásokkal, valamint azt, hogy intézkedésekre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy a nyugat-balkáni partnereink fel legyenek vértézve a közös kihívásokra való konstruktív reagáláshoz szükséges megfelelő eszközökkel;
17. FELISMERVE a terrorizmus és a szélsőségesesség megelőzésének és az ellenük folytatott küzdelemnek a jelentőségét, a finanszírozásnak, a radikalizálódásnak és a külföldi terrorista harcosok visszatérésének a területét is beleértve;
18. aggodalmának ADVA HANGOT annak lehetősége miatt, hogy külföldi terrorista harcosok a délkelet-európai térségben aktív migráncscsempész-hálózatok felhasználásával megkísérelnek visszajutni Európa területére;
19. EMLÉKEZTETVE arra, hogy a Nyugat-Balkán térsége biztonsági kihívásokkal szembesül a bűnszervezetek, illetve terrorista csoportok miatt;
20. FELISMERVE, hogy számos biztonsági fenyegetés határokon átnyúló jellegű, ami az EU és a partnerei által hozott intézkedések koherenciáját, valamint megerősített együttműködést tesz szükségessé, többek között operatív szinten is. Éppen ezért fontos megerősíteni a nyugat-balkáni partnereknek a migráció és a biztonság területén meglévő kapacitásait, valamint megszilárdítani és elmélyíteni az együttműködési mechanizmusokat;
21. FELHÍVVA A FIGYELMET a szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó, 2018–2021-es uniós szakpolitikai ciklus (EMPACT) keretében született operatív eredményekre, mindenekelőtt ami az illegális bevándorláshoz történő segítségnyújtás, az emberkereskedelem, a tűzfegyverek tiltott kereskedelme, a közokirat-hamisítás, valamint a bűncselekményekből származó jövedelmek és a pénzmosás elleni küzdelem területét illeti³;

³ ST 7704/17.

22. MÉLTÁNYOLVA az Unió nyugat-balkáni küldöttségeinek szerepét az együttműködési programok végrehajtásában, valamint az EU külpolitikai eszközei által a régiónak nyújtott támogatást;
23. a Tanács által 2018. december 6-án elfogadott átfogó operatív intézkedésekre ÉPÍTVE, amelyek arra irányultak, hogy fokozzák a migráncsempész-hálózatokkal szembeni fellépést, kiemelt figyelmet fordítva a Nyugat-Balkánra⁴;
24. HANGSÚLYOZVA annak fontosságát, hogy a nyugat-balkáni partnerek képviselőit bevonják az érintett európai bel- és igazságügyi ügynökségek által végzett munkába, és hogy ennek fejében az európai bel- és igazságügyi ügynökségek és a tagállami bűnüldöző hatóságok is fokozottabb mértékben vehessenek részt a Nyugat-Balkánon e területen zajló munkában⁵;
25. RÁMUTATVA az Európai Bizottság szerepére a megfelelő pénzügyi források rendelkezésre bocsátásában – többek között a következő többéves pénzügyi kerethez tartozó alapokon és eszközökön belül is –, valamint arra a szerepre, amelyet az Európai Bizottság annak az uniós támogatásnak a koordinálásában tölt be, amelyet a nyugat-balkáni partnerek a migráció és a biztonságpolitika terén végrehajtandó további tevékenységekhez szükséges kapacitásaik fejlesztéséhez kapnak;
26. MÉLTÁNYOLVA, hogy több tagállam két-, illetve többoldalú erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy támogassa a nyugat-balkáni partnereket a határigazgatás és -biztonság, a menedékjog és a befogadás területén;

⁴ ST 15250/18.

⁵ ST 5754/20.

A TANÁCS

FELSZÓLÍTTJA A TAGÁLLAMOKAT, HOGY A NYUGAT-BALKÁNI PARTNEREKKEL KÖZÖSEN:

27. az együttműködési és partnerségi hálózatok létrehozására vonatkozó átfogó uniós megközelítéssel összhangban továbbra is támogassák a nyugat-balkáni partnereket a migrációs és a biztonsági kérdések terén, a következők céljából:
- hatékonyabb migrációs politika és határigazgatás az EU prioritásaival és stratégiáival összhangban, különös tekintettel az illegális migráció és a továbbutazás megelőzésére;
 - a partnerek menekültügyi rendszereinek további javítása (ideértve a nyilvántartásba vételt és a megfelelő befogadókapacitások növelését a migránsok és a menekültek számára), szem előtt tartva az elsődleges célokat, miszerint a partnerek jogszabályait össze kell hangolni az EU menekültügyi vívmányaival és biztosítani kell, hogy a nyugat-balkáni partnerek biztonságos harmadik országnak minősüljenek;
 - a visszafogadási együttműködés további elmélyítése, többek között az olyan harmadik országbeli állampolgárokat illetően, akik a Nyugat-Balkánon folyamodtak nemzetközi védelemért, ugyanakkor azonban nem jogosultak nemzetközi védelemre;
 - a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok származási országukba történő önkéntes visszatérésének és kitoloncolásának végrehajtásával kapcsolatos kapacitás növelése;
 - a regionális információcsere intenzívebbé tétele, valamint a nyugat-balkáni partnerek és az EU közötti meglévő kommunikációs csatornák további javítása;

- az együttműködés javítása és a partnerek azon képességének megerősítése, hogy vissza tudják szorítani a dezinformáció és az álhírek terjedését, valamint küzdeni tudjanak külföldi szereplők arra irányuló törekvéseivel szemben, hogy eszközként használják a nyugat-balkáni útvonalak mentén tapasztalható migrációs nyomást;
- a Nyugat-Balkán azon képességének javítása, amely az esetleges kibertámadásokra és hibrid fenyegetésekre való reagáláshoz szükséges;
- a partnerek azon képességének megerősítése, hogy fel tudják számolni a csempész-, illetve a tiltott kereskedelemmel foglalkozó hálózatokat;
- a legjelentősebb biztonsági fenyegetésekre és humanitárius kihívásokra való reagálás;
- a fenti területeken felmerülő kihívásokra adott következetes válaszingyintézkedések megerősítését célzó megfelelő képzés biztosítása;
- az integrált megközelítéssel összhangban a meglévő uniós eszközök – ideértve a KBVP-missziókat és -műveleteket is – felhasználása és az azokkal való együttműködés;

28. tárják fel a szorosabb együttműködés kialakításának további lehetőségeit egyrészt a CEPOL-lal, az Europol-lal, az EASO-val és az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökséggel a saját területükön, másrészt külpolitikai eszközök keretében, többek között az illegális továbbutazás megelőzésével, továbbá a migráncscsempészs és az egyéb súlyos bűncselekmények elleni küzdelemmel kapcsolatosan, összefüggésben az Európai Bizottság azon felhívásával, mely szerint a közös operatív partnerségeket célzott finanszírozási eszközök révén kell finanszírozni;

29. hatékonyan küzdjenek a szervezett bűnözés (elsősorban a migráncsempészással, tűzfegyverek tiltott kereskedelmével, kábítószeres előállításával és kereskedelmével, emberkereskedelemmel, közokirat-hamisítással, illetve pénzmosással foglalkozó szervezett bűnözői hálózatok), valamint a terrorizmus és az erőszakos szélsőségeség ellen;
30. a migráció és a biztonság területén közelítsék egymáshoz nagyobb mértékben az operatív előírásokat és képességeket egyrészt a nyugat-balkáni partnerek között, másrészt az uniós partnerekkel folytatott együttműködés keretében;
31. a határokon átnyúló bűnözői tevékenységek jelentősebb eseteire vonatkozó információknak és releváns adatoknak – a vonatkozó adatvédelmi követelmények tiszteletben tartásával történő – megosztása révén javítsák tovább az uniós tagállamok és a nyugat-balkáni partnerek közötti operatív eredményeket;
32. fokozzák a nyugat-balkáni partnerek részvételét az uniós szakpolitikai ciklus/EMPACT keretében hozott releváns operatív intézkedésekben, többek között a közös nyomozócsoportokban (lehetővé téve a közös EU–Nyugat-Balkán nyomozócsoportok létrehozását) és az operatív munkacsoportokban (pl. rendőrségi nyomozóegységek, vámhatóságok, vagyonvisszaszerzési hivatalok, pénzügyi nyomozóegységek, határműveletek) való részvétel útján, valamint a SIENA releváns bűnüldözési szereplők tekintetében történő bevezetésének előmozdításával;
33. hatékony módon alkalmazzák az Interpol eszközeit és különösen az elloptott és elvesztett úti okmányokat tartalmazó adatbázist, valamint az uniós és nemzeti jogszabályoknak megfelelően aktívan osszanak meg biztonsággal kapcsolatos információkat az I-24/7 hálózaton keresztül;

34. javítsák az együttműködést és az információcserét a bevándorlási összekötő tisztviselők európai hálózatának létrehozásáról szóló, közelmúltban elfogadott (EU) 2019/1240 rendelet alapján, valamint használják fel ezt a hálózatot a térségbeli partnerekkel folytatott intézményi és operatív együttműködés előmozdítására;
35. az Európai Határ- és Parti Őrséggel és az EASO-val szoros együttműködésben értékeljék ki a közös kockázatelemzéseket a helyzetismeret javítása, valamint a vegyes összetételű migráncsoportok jelentős beáramlására kidolgozott vészhelyzeti tervek összehangolása céljából;
36. fokozzák a nyugat-balkáni partnerek arra irányuló erőfeszítéseit, hogy a jól irányított migrációs és biztonsági környezet biztosítása érdekében vízumpolitikáikat jobban hangolják össze az EU vízumpolitikájával;

FELSZÓLÍTJA A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

37. a tagállamokkal és a nyugat-balkáni partnerekkel közösen fokozza az annak biztosítására irányuló erőfeszítéseket, hogy a nyugat-balkáni partnerekkel létrejött valamennyi jogállásról szóló megállapodás megkötésre kerüljön, illetve – szükség esetén – azokat mihamarabb módosítsák, valamint hatékonyan végrehajtsák, elősegítve ezzel a közöttük és az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség között folytatott operatív együttműködés elmélyítését;
38. továbbra is értékelje a nyugat-balkáni partnerekkel a migráció és a biztonság terén – többek között az EU és a térség között fennálló kapcsolatok átfogó keretében – folytatott együttműködést és a partnerek által e területeken elért eredményeket;
39. a nyugat-balkáni partnerekkel közösen értékelje az általuk jelenleg alkalmazott intézkedéseket és mechanizmusokat, valamint térképezzen fel további olyan eszközöket és erőforrásokat, amelyek segíthetnek a migráció és a biztonsági kihívások kezelésében;

40. továbbra is működjön együtt a nyugat-balkáni partnerekkel és támogassa őket a Nyugat-Balkán terrorizmus elleni küzdelmére irányuló közös cselekvési terv és a hat ahhoz kapcsolódó kétoldalú megállapodás végrehajtása során;
41. mozdítsa elő a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos információk időben történő cseréjét, továbbá erősítse meg a más biztonsági kihívások kezelésére vonatkozó kapacitásokat, így például javítsa a kiberbiztonságot és – kockázatfelmérések eredményei alapján – a hibrid fenyegetésekkel szembeni rezilienciát;
42. támogassa a nyugat-balkáni partnereket a radikalizálódás és az erőszakos szélsőségeség megelőzésére és az ellenük való küzdelemre irányuló tevékenységeik során, többek között a radikalizálódással foglalkozó uniós információs hálózat (RAN) és az uniós finanszírozású projektek releváns eredményei, valamint az erőszakos szélsőségeség megelőzésével és az ellene való küzdelemmel foglalkozó nemzeti koordinátorok regionális hálózata révén, melynek elnöki tisztét a terrorizmus elleni küzdelemmel foglalkozó uniós regionális szakértő látja el;
43. kövesse nyomon az EU és a délkelet-európai régió közötti tűzfegyver-kereskedelemre vonatkozó 2015–2019-es cselekvési terv Bizottság általi értékelését⁶, továbbá építse be a Nyugat-Balkánon a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszer jogellenes birtoklására, tiltott kereskedelmére és az azokkal való visszaélésre vonatkozó fenntartható megoldást célzó, 2024-ig szóló ütemtervet (az ütemterv) a tűzfegyver-kereskedelemtől szóló új uniós cselekvési tervbe;
44. vizsgálja meg, hogyan tudna segíteni a nyugat-balkáni partnereknek a menedékkérőkre és irreguláris migránsokra vonatkozó interoperábilis nemzeti biometrikus nyilvántartási/adatmegosztási rendszerek – amelyeket az Eurodac technikai és adatvédelmi elveinek mintájára lehetne létrehozni – kidolgozásában és támogassa ezt a folyamatot, lehetővé téve ezáltal a rendszeres regionális információcserét és biztosítva e rendszereknek az uniós rendszerekkel való jövőbeli interoperabilitását és kompatibilitását;

⁶ COM(2019) 293 final, 2019.6.27.

45. térképezze fel, hogy a bevándorlási összekötő tisztviselőkről szóló, közelmúltban elfogadott rendelet által biztosított lehetőségek alapján hogyan lehetne tovább erősíteni a nyugat-balkáni partnerekkel folytatott együttműködést;

FELSZÓLÍTJA AZ ÉRINTETT BEL- ÉS IGAZSÁGÜGYI ÜGYNÖKSÉGEKET, HOGY:

46. működjenek együtt a nyugat-balkáni partnerekkel a hatékony migrációs politikával és határigazgatással, valamint a migrációs kihívások kezelésével foglalkozó összekapcsolt nemzeti koordinációs központok létrehozásában, valamint hogy időben cseréljenek ki valamennyi releváns információt a tagállamok és a schengeni társult országok illetékes hatóságaival, hogy a közös kockázatelemzések alapján átfogó képet tudjanak alkotni;
47. erősítsék a régió érintett bel- és igazságügyi ügynökségeinek képviselői közötti együttműködést, ideértve a helyi hatóságokkal való együttműködést is;
48. a polgári KBVP területére vonatkozó paktumban foglaltaknak megfelelően erősítsék meg az érintett ügynökségek és KBVP-missziók közötti együttműködést;
49. többek között a határőrség, rendőrség/más bűnüldöző hatóság, parti őrség, továbbá a migrációs, a menekültügyi és a visszaküldésért felelős hatóság kapacitásainak megerősítéséhez biztosított segítségnyújtás révén mozdítsák elő a nyugat-balkáni partnerek szervei és uniós megfelelőik – például az Europol, a CEPOL, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség és az EASO – közötti, a vonatkozó adatvédelmi követelmények tiszteletben tartásával történő információ- és ismeretcsere, valamint a Nyugat-Balkánon belüli információáramlás javítását és a SIENA-nak a térségben való alkalmazását;

50. erősítsék a nyugat-balkáni partnerek részvételét az uniós szakpolitikai ciklus/EMPACT keretében hozott releváns operatív intézkedésekben és fokozzák az ezen intézkedésekhez nyújtott támogatást, valamint adott esetben továbbra is nyújtsanak segítséget az operatív munkacsoportoknak az EMPACT illegális bevándorláshoz történő segítségnyújtás elleni operatív cselekvési terve és más releváns operatív cselekvési tervek keretében történő létrehozásához vagy fejlesztéséhez annak érdekében, hogy azonosítani lehessen a határokon átnyúló bűnszervezetek nagy értékű célpontjait és támogatni lehessen az ilyenekkel kapcsolatos nyomozásokat;
51. támogassák a nyugat-balkáni partnereket a menedékkérőkre és irreguláris migránsokra vonatkozó nemzeti biometrikus nyilvántartási/adatmegosztási rendszerek – amelyeket az Eurodac technikai és adatvédelmi elveinek mintájára lehetne létrehozni – kidolgozásában, lehetővé téve ezáltal a rendszeres regionális információcserét és biztosítva e rendszereknek az uniós rendszerekkel való jövőbeli interoperabilitását és kompatibilitását;
52. hajtsák végre a kábítószerrel kapcsolatos uniós megközelítést – ideértve az adatgyűjtést, a nemzeti kábítószerügyi megfigyelőközpontok és egy korai előrejelző rendszer létrehozását – azáltal, hogy a Kábítószer és a Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontját további munkamegállapodások aláírására ösztönzik a térségbeli partnerekkel, majd végrehajtják ezeket a megállapodásokat.
-